

**THE UNITED REPUBLIC OF TANZANIA
NATIONAL EXAMINATIONS COUNCIL OF TANZANIA
CERTIFICATE OF SECONDARY EDUCATION EXAMINATION**

015/2

ELIMU YA DINI YA KIISLAMU 2

(For Both School and Private Candidates)

Time : 3 : 30 Hours

ANSWERS

Year : 2006

Instructions

1. This paper consists of sections A, B,C and D.
2. Answer ONE question from each section.
3. Communication devices and any unauthorised materials are **not** allowed in the examination room.
4. Write your **Examination Number** on every page of your answer booklet(s).

maktaba.tetea.org

1. “Tuongoze njia iliyonyooka, njia ya wale uliowaneemesha, siyo ya wale walio kasirikiwa wala ya wale waliopotea (1:6-7)”. Bainisha watu waliopotea na sababu zilizowafanya wawe hivyo.

Waliopotea ni wale waliokataa ufunuo wa Mwenyezi Mungu licha ya kuwa na elimu na dalili zote wazi. Wamepotea kwa sababu walifuata matamania yao binafsi badala ya kufuata mafunzo ya Allah.

Waliopotea pia ni wale waliotegemea urithi wa dini za mababu zao bila kuchunguza kwa akili zao. Walipotea kwa sababu waliiga mila na desturi zisizokuwa na msingi wa dini ya haki.

Aidha, waliopotea ni wale waliotumia dini kwa maslahi yao binafsi, mfano viongozi wa kidini waliopotosha watu kwa mali na heshima. Sababu kuu ilikuwa ni tamaa na dharau kwa amri za Mwenyezi Mungu.

2. Hatukuiteremsha hii Qur'an ili upate mashaka (20:2). Pamoja na ahadi hii ya Mwenyezi Mungu, kwanini Waislamu leo wanaishi katika maisha ya mashaka?

Waislamu wanaishi katika mashaka kwa sababu wengi wao hawafuati kikamilifu mafunzo ya Qur'an, bali huchanganya na mila na desturi zisizo za Kiislamu.

Mashaka pia yanatokana na Waislamu wengi kutozingatia ibada za msingi kama swala, zaka, na kufunga, ambazo ndizo nguzo za kuondoa matatizo ya kiroho na kijamii.

Aidha, maisha ya mashaka husababishwa na kushindwa kushirikiana na kushikamana kama umma mmoja. Utengano huu huwafanya Waislamu kudhoofika na kushindwa kukabiliana na changamoto za dunia.

3. Nadharia ya makafiri wa leo wanasema kuwa Qur'an imemtuma Muhammad kwa sababu za kiuchumi. Je, unakubaliana na maelezo hayo? Toa sababu zako.

Si sahihi kudai kuwa Qur'an ilitumwa kwa sababu za kiuchumi, kwa kuwa Qur'an ina mafunzo ya kiroho na maadili ya milele yanayohusu maisha ya binadamu kwa ujumla.

Qur'an haikuhimiza utajiri wa mali bali inasisitiza juu ya uadilifu, haki na maadili mema. Hii inaonyesha kuwa kusudio lake si uchumi bali ni kuongoza binadamu kwa njia ya haki.

Pia Mtume (S.A.W) alijulikana kwa uaminifu na ukweli kabla ya kutumwa, hivyo madai ya kiuchumi hayana msingi. Lengo kuu la Qur'an lilikuwa ni kuwaongoza watu kwa Mwenyezi Mungu mmoja.

4. Chambua madai ya makafiri yanayosema Mungu hayupo kwa sababu haonekani.

Makafiri husema kuwa Mwenyezi Mungu hayupo kwa sababu hawezi kuonekana kwa macho ya kawaida, lakini hoja hii ni dhaifu kwani kuna mambo mengi hayatazamiki kwa macho ila yapo, mfano upepo na roho.

Kuwepo kwa Allah kunathibitishwa na dalili za kimaumbile kama mpangilio wa nyota, mchana na usiku, mvua na mizunguko ya maisha, ambavyo haviwezi kujileta vyenyewe.

Aidha, akili ya mwanadamu humwelekeza kutafuta nguvu kuu inayoyaendesha maisha yote. Hii ni dalili ya asili ya uwepo wa Mungu hata kama haonekani kwa macho.

5. Eleza kwa kina maana ya kumwamini Mwenyezi Mungu.

Kumwamini Mwenyezi Mungu ni kuthibitisha kwa moyo, kwa maneno na kwa matendo kwamba Allah ndiye Muumba na Msimamizi wa kila kitu.

Imani kwa Mwenyezi Mungu pia ni kumkubali kwa sifa zake zote za ukamilifu kama vile kuwa mjuzi, mwenye nguvu zote, na mwenye rehema.

Kumwamini Mwenyezi Mungu kunamaanisha kumtii kwa kufanya ibada na kufuata amri zake huku ukijiepusha na makatazo yake.

6. Onesha udhaifu wa sababu za makafiri zinazowaelekeza kukana kuwepo kwa maisha baada ya kufa.

Makafiri hudai kuwa miili ya wanadamu ikiisha kuoza haiwezi kufufuliwa tena, lakini wanashindwa kuelewa kuwa Allah ndiye aliyeumba mwanadamu mara ya kwanza na ana uwezo wa kumuumba tena.

Wengine hudai kuwa hakuna ushahidi wa maisha baada ya kufa, lakini Qur'an na Hadithi sahihi zimeeleza wazi kuwepo kwa siku ya mwisho na ufufuo.

Aidha, hoja ya makafiri hudhoofishwa na mifano ya kihistoria, kama vile kuumbwa kwa Nabii Isa bila baba, jambo linaloonyesha uwezo wa Mwenyezi Mungu kufufua viumbe.

7. Eleza matatizo yaliyojitokeza katika kukua kwa sayansi ya Fiqh na Fiqh.

Matatizo makubwa yalijitokeza kutokana na tofauti za kimaoni baina ya wanazuoni wa Fiqh, jambo lililopelekea kuwepo kwa madhehebu mbalimbali.

Pia kulikuwa na tatizo la baadhi ya wanazuoni kutegemea zaidi akili zao binafsi katika kutoa maamuzi, badala ya kushikamana moja kwa moja na Qur'an na Hadith.

Baadhi ya maeneo hayakuwa na wanazuoni wa kutosha, hivyo Fiqh ilichelewa kufikia na kuenea katika maeneo hayo.

Kuchanganyika kwa mila na tamaduni za kigeni na mafundisho ya Kiislamu pia kulileta changamoto kubwa katika kuendeleza sayansi ya Fiqh.

8. Taja mambo yaliyosababisha kuharamishwa kwa riba katika mfumo wa maisha ya kiuchumi wa Kiislamu.

Riba huongeza tofauti kati ya tajiri na maskini kwa kumfanya tajiri azidi kunufaika na maskini azidi kudhulumiwa.

Inaharibu mshikamano wa kijamii kwa kuondoa huruma na mshikamanifu kati ya watu, kwa sababu tajiri huona faida bila kujali hali ya maskini.

Riba hufanya mali kuzunguka mikononi mwa wachache badala ya kusambaa na kunufaisha jamii yote kwa ujumla.

Aidha, riba inapingana na misingi ya haki na uadilifu ambayo Uislamu umeijenga kwa kufundisha uhalali wa biashara yenye usawa.

9. “Na kama ukiogopa kutowafanyia uadilifu mayatima, basi oeni mnawaopenda katika wanawake wawili au watatu au wanne ... (4:3)”. Onesheni kuwa, ruhusa ya kuoa wake wengi haihongezi kasi ya kuenea kwa ukimwi kama wanavyodai wahudumu wa ukimwi.

Uislamu uliruhusu ndoa ya wake wengi kwa sharti la uadilifu, na endapo mtu ataona hatoweza kuwa na uadilifu, basi anaamrisha kuoa mke mmoja tu.

Ruhusa hii inalenga kulinda jamii, hasa mayatima na wajane, si kwa lengo la tamaa ya kimwili bali kwa uangalizi wa kijamii na kiroho.

Ndoa ya wake wengi katika Uislamu ni halali na inalindwa kwa mipaka ya kisheria, tofauti na uasherati na zinaa ambazo ndizo zinazoeneza maradhi ya ukimwi.

Kwa hivyo, ukimwi hauhusiani na ndoa ya wake wengi iliyoruhusiwa kisheria bali unahusiana na ngono holela inayopigwa vita na Uislamu.

10. Eleza vyanzo vya vikwazo vya kusimamisha Uislamu nchini Tanzania.

Vikwazo vimechangiwa na ujinga na ukosefu wa elimu ya Kiislamu miongoni mwa Waislamu wengi, hali iliyopelekea kudidimia kwa utendaji wa Kiislamu.

Athari za ukoloni nazo zilichangia sana, kwani wakoloni walipinga sana Uislamu na kueneza mfumo wa elimu na dini zao, jambo lililodhoofisha nafasi ya Kiislamu.

Vikwazo pia vimeletwa na tofauti za kimadhehebu miongoni mwa Waislamu, jambo lililoleta migawanyiko na kudhoofisha mshikamano.

Aidha, upungufu wa rasilimali na taasisi imara za Kiislamu umesababisha udhaifu katika kukuza Uislamu nchini.

11. Eleza ni mambo gani Waislamu wa leo tunajifunza kutokana na mateso waliyopata Waislamu wa wakati wa Mtume (S.A.W).

Tunajifunza kuwa imani thabiti inahitajika hata katika mateso makali, kwani Waislamu wa mwanzo walivumilia kwa ajili ya dini yao bila kuyumba.

Tunajifunza umuhimu wa mshikamano na mshikikano wa pamoja, kwani Waislamu walikuwa wamoja katika matatizo na hili liliwapa nguvu ya kuendelea.

Tunajifunza kuwa dhuluma na mateso si sababu ya kuacha dini, bali ni mtihani wa imani ambao unapaswa kusababisha mtu kuwa na msimamo zaidi.

Aidha, tunajifunza kuwa ushindi wa mwisho ni wa wenye subira na imani, kwani baada ya mateso, Uislamu ulienea na kushinda.

12. Eleza jinsi Makkah ilivyokombolewa na kusimamishwa kwa Uislamu wakati wa Mtume.

Makkah ilikombolewa baada ya kuvunjika kwa mkataba wa Hudaibiyya, ambapo Waislamu waliandaa jeshi kubwa kuelekea Makkah.

Mtume (S.A.W.) aliongoza jeshi la Waislamu lililofika Makkah bila vita vikubwa, kwa kuwa wapinzani walijisalimisha.

Baada ya kuingia Makkah, Mtume alitakasa Kaaba kwa kuondoa masanamu yote na kusimamisha ibada kwa mujibu wa mafundisho ya Uislamu.

Aidha, alitangaza msamaha kwa waliokuwa wakimpinga awali, jambo lililowavutia wengi kuukubali Uislamu na kuimarisha mshikamano wa Kiislamu.